

N^CALI

LA REVISTA DE LA COMARCA DE PONENT

Any VI n° 56

Apt. 79 07150 ANDRATX

Juliol-Agost 1991

RESTAURANTE

Es Special

CARRETERA PUERTO DE ANDRAITX
TEL. 67 30 12

TUCASA

TODO PARA LA CASA, S. A.

C/. Galicia, 27 - Teléfonos 67 13 03 - 67 28 13
07150 ANDRAITX

materiales construcción

SNACK - BAR

GALICIA

ESPECIALIDAD
EN MARISCOS
Y PULPO A LA GALLEGA

TAPAS VARIADAS

Isaac Perol, 37
Tel. 67 27 05

Puerto de Andraitx
(Mallorca)

CAFETERIA SNACK - BAR

Quijote

CAMP DE MAR - MALLORCA

AUTOS MORAGUES

RENT A CAR

C/. España, 7
Telf. 67 20 09

PTO. ANDRAITX

(MALLORCA)

N'ALÍ

LA REVISTA DE LA COMARCA DE PONENT
Apartat de correus 79
07150 ANDRATX

Editen:

Coordinadora Parroquial
de Joves d'Andratx
Centre Cultural de
S'Arracó

Director: Joan Perelló
i Sansó

Redactor en Cap: Gaspar
Pujol i Flexas

REDACCIÓ

Antoni Ensenyat i Ferrà,
Biel Ensenyat i Pujol,
Margalida Ferrà i Ensenyat,
Gabriel Jofre i Mir,
Miquel Tur i Enseñat

GERENT

Vicenç Flexas i Alemany

FOTOS

Michel's

Impressió:
Impremta BRINS
Ciutat.

D.L. P.M.
295/1986

PRENSA
COMARCA

EDITORIAL

Hem tingut un bon estiu, calorós i mogut, perquè malavejos i feixines n'hi ha hagudes ferm pel nostre poble.

Acabades les Festes de sant Pere, quan pareix que la vida "d'estiu" agafa el seu ritme, vacances i remullades de mar per uns, i més feina pels altres, els que tenen per professió servir el turisme, la vida ciutadana ha estat trasbalsada per esdeveniments de diferent signe

Les mogudes per "La Cúria", sorprenents, inoportunes i hom diria vergonyoses.

I per altra parts les "festes". Les del carme, al Port, ja tradicionals i si cab enguany més concorregudes, i les "restaurades" de la Mare de Déu d'Agost, que han mogut molta gent també.

I ara, quan pareix que les aigües han tornat al riu, i la calma s'ha establert, més festes: A Sant Elm, a Sa Coma, i a les portes les del Sant Crist de S'Arracó per Sant Agustí.

Que tot sia per bé del poble.

N'ALÍ

LA FESTA DEL DOS D'AGOST:

Dia 2 d'agost del 1.578 un estol de naus mores prenia terra al port d'Andratx, lloc aleshores gairebé deshabitat a causa, precisament, del risc que suposava viure a la vora del mar. Els sarraïns, un cop haver desembarcat, es dirigiren a la vila, hi posaren setge i hi entraren a sang i foc. Els andritxols fugiren i es defensaren així com pogueren. Moltes cases foren saquejades i nombrosos persones capturades, Mentrestant, els cristians començaren a fer front a la mitja lluna i es produïren alguns fets heroics, un dels quals fou, ja ben entrada la jornada, la mort del cap dels invasors, a mans d'un dels més memorables andritxols: Rafel Joan de Son Corso.

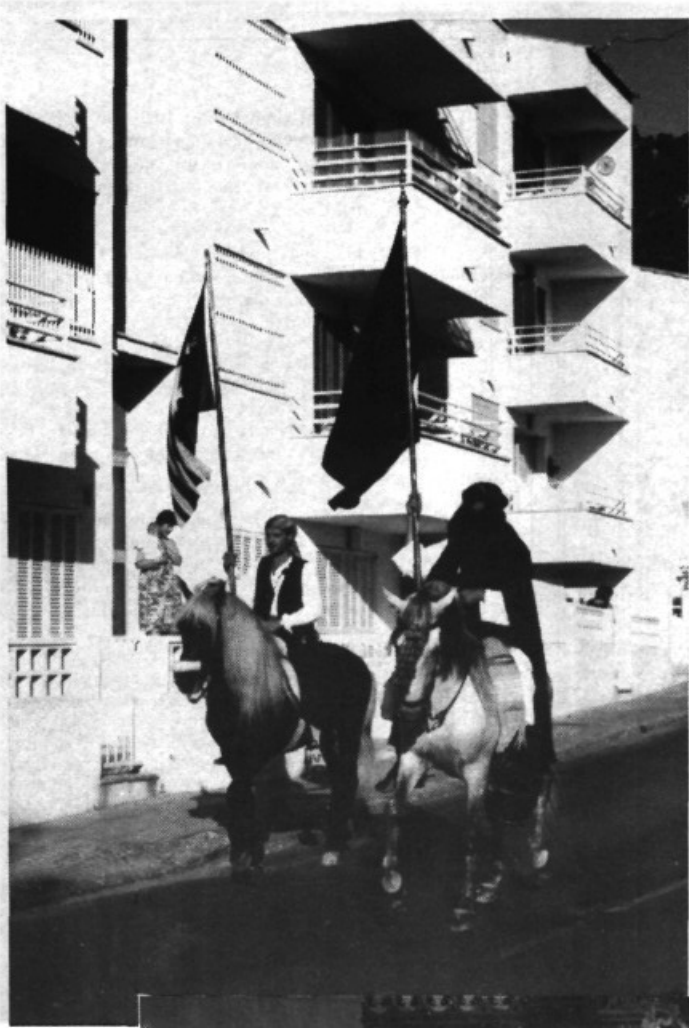
Aquest relat, abreujat, és el que ens ha arribat gràcies a l'obra d'alguns cronistes posteriors. Tanmateix es repeteix pertot arreu a l'època: Pollença, Sóller, Ciutadella, Maó... Totes les viles de les marines illenques en presenten de semblants. I això per dos motius. El primer, perquè atacs d'aquesta mena eren freqüents: la pirateria berberesca era permanent a tot el litoral mediterrani cristià, almenys als regnes que no mantenien bones relacions amb el gran imperi Otomà i el seus aliats algerins

MOROS VÉNEN i

i magrebins. En segon lloc, la narració dels fets presenta sempre uns mateixos elements: l'atac per sorpresa, la resistència dels autòctons i alguna heroicitat (a vegades, fins i tot, afegida a qualque miracle). Aquest darrer aspecte és el que, un cop magnificat i popularitzat, ha perviscut en la memòria del poble. Pel que fa al nostre, a més a més, en disposam d'un exvot, conservat a l'església (i restaurat fa pocs anys) que és el de majors dimensions dels que existeixen a Mallorca, l'antiguitat del qual es remunta al segle XVII.

A Andratx fins després de la guerra se celebrava anualment la festa dels moros. També a les llargues vetlades de l'hivern, entorn de l'escalfa-panxes, hom contava un bon rosari de rondalles i narracions populars sobre vengudes de moros. Llavors, els nous vents que començaren a bufar fa uns quants decenis s'emportaren tot això: l'oblit del passat per part nostra i la substitució cultural imposada pels de fora són un dels trets més característics de la nostra història més recent. Tornar a celebrar el 2 d'agost és una manifestació d'identitat i una tasca, doncs, que ens ha d'animar a participar-hi cada any.

GABRIEL ENSENYAT PUJOL

FESTES DE LA MARE DE DÉU D'AGOST

ANDRATX, 3 i 4 d'Agost de 1991.

Dissabte, dia 3

19'00 h. Recollida de «ses Madones».
Sortida Ca'n Delaigo.

20'30 h. Completes. Església Parroquial.

22'00 h. Teatre: «Andratx-Andratx».
En el Castell de Son Mas.

Diümenge, dia 4

19'00 h. Destilada de Carrosses.
Concentració: Av. de Son Mas.

20'30 h. Missa Solemne.

23 h. Ballada popular.
En el Castell de Son Mas.

«El dia dos d'Agost, del any MDLxxviii, dia de disapte i dia dedicat a la Reyna dels angels, Maria Santissima, arribà en el port d'Andraig, una armada de XXIV vaixells entre galeres y galiotas de los moros ab intent de destruir y saquetar la vila...»

Però els andritxols, amb en Rafael Joan de Son Corso al capdevant, no s'aporugaren i sortiren victoriosos, i el dia 2 d'Agost passà a ser un dia memorable per al poble d'Andratx i per a la seva història.

El poble recordava aquesta gesta celebrant cada any la Festa de la Mare de Déu dels Angels.

I així ho feren any rera any, per vot popular, fins a l'any 1935. Després de la guerra civil ho tornaren intentar en repetides ocasions, però sense continuat.

Enguany, animats per la memòria nostàlgica dels més grans del lloc que encara ho recorden, i animats especialment perquè l'obra de teatre «Andratx-Andratx», que escrita per Joan Coll recrea aquella gesta, tingüés un marc digne i meregut per la seva estrena, hem organitzat altra volta la Festa.

Les madones, les carrosses, la ballada popular, les Completes i la Missa solemne, ens feren reviure altre cop la festa que tan visqueren i sentiren els nostres avantpassats.

A participar a la festa i als seus actes, preparats amb il·lusió, us hi convidam, esperant i desitjant que la festa sia realment popular.

Andratx, juliol 1991

LA PARRÒQUIA

Organitza:

Parròquia Santa Maria d'Andratx.

Patrocina:

Magnífic Ajuntament d'Andratx.

Portada: «El desembarc turc a Andratx l'any 1578», anònim
Populament: «Quadre d'na morca» Exvot del segle XVII ofert pel poble d'Andratx a la Mare de Déu dels Àngels.

Aquest era el programa de FESTES anunciat.

Unes #festes# que ha estona es celebraven amb esplendor i que tan sols el més grans del lloc recordaven amb nostàlgia. Cinquanta cinc o quaranta set anys... feia de la "darrera vegada"...

I les FESTES es feren enquany i sortiren bé. Hi hagué col.laboració i participació de part de tots, persones i grups, i, l'important també, la gent hi acudí, encara que fes calor: a veure les "Madones", a Completes i a la Missa Major, ni per Sant Pere es va veure tanta gent a l'Església, al "teatre", a veure les "Carrosses" i a la Ballada Popular, molt ben animada per l'Agrupació "Aires d'Andratx", i per les "Madones" que ballaren de lo més bé.

Les "Madones" foren l'atracció de les Festes, lluint les millors "gales" i el seus flamants capells. Foren de ver les "madones" de la festa.

De Carrosses en sortiren poques, però algunes molt hermoses.

Potser fos la "novetat", potser les ganes de que aquestes festes es tornassin fer... el cert és que el poble respongué. I foren unes autèntiques "festes populars", preparades pel poble i participades pel poble.

Enhorabona als que tingueren la idea de "restaurar-les". Enhorabona als que les prepararen i enhorabona a tots els que hi participaren.

I per MOLTS D'ANYS;

"ANDRATX-ANDRATX" L'OBRA DE TEATRE

UNA SIMFONIA ÈPICA A UN POBLE

Una obra de teatre en
3 actes dividits en 5 quadres

Original de Joan Coll

Interpretada per part dels
actors del Grup Voramar
del Port i part del Grup
de Teatre de S'Arracó

"El que hagués pogut esser
una "simfonia èpica" per aquest
poble no sonarà. I si ho fa ho
haurà de fer en "do bemoll" perquè
li mancarà el guardó "Premi Jaume
Roca, Andratx 89". Llàstima;"

Escrivíem aquestes paraules
al número 41 de N'ALÍ, febrer
de 1.990, comentant el fet de
que l'obra de teatre de Joan
Coll "Andratx-Andratx" havia
estat presentada als "Premis
Literaris Andratx 89" i no havia
obtingut "premi".

Però la "simfonia" va sonar.
Vaja si va sonar...;

Dia 3 d'agost de 1.991, en
el programa de les Festes de
la Mare de Déu dels Angels, fou
estrenada amb un gran èxit popular.

No sonà amb el "do major"
del "Premi Jaume Roca, Andratx
89", però sí amb DO MAJOR del clamor
popular. Cinc-centes persones hi
eren al Castell de Son Mas a la
seva estrena i moltes més quedaren
defora perquè dies abans s'esgotaren
les "entrades".

L'obra en qüestió recrea el
joc romàntic dels enamorats i
la trama de l'orgull de poble i
de casta i la salsa d'unes situa-
cions jocosos i rioleres en torn
del fet històric de l'atac dels
moros del 2 d'agost de 1.578.

Poques vegades una obra pot
tenir la sort que ha tingut "Andratx
-Andratx".

Estrenada en una data memora-

ble, dins el programa de les Festes de la Mare de Déu d'agost (dels Angels), venturosament restaurades aquest any. En el "marc" incomparable del Castell de Son Mas, recentment adquirit per al poble per l'Ajuntament.

Uns decorats (obra del mateix Joan Coll) esplèndids. Vestuari, ambientació, il.luminació, megafonia, posada en escena perfectes.

I interpretada per un grup de joves actors i actrius amb gran afició al "teatre" i magnífiques qualitats interpretatives, magistralment dirigits pel "veterà" Miquel Jofre.

Es pot demanar més?

La qualificació "10" sol esser la millor, però preferim qualificar com es diu en bon mallorquí: L'estrena de l'obra "Andratx-Andratx" fou un acte que sortí "rodó".

J.P.

Difícil és destacar algú perquè tots estigueren beníssim, però no podem deixar de dir que Bel Vera i Miquel Alemany ens delectaren amb una "Magdalena Magadins" i un "Pere Juvera" inoblidables. Gaspar Flexes amb un "Pere Seriol" sobri i perfecte, Joan Porcel amb un "Rafel Joan de Son Corso" elegant.

Els altres, Joan Vadell, Marta Serra, Joana Alemany, Toni Vera, Petra Cifre, Caty Alemany, en papers més curts, estigueren a la mateixa altura. I la simpàtica presència del nin, Jaume Alemany, en el paper de "Tomeu de Sa Tenassa". Liàstima que només sortís dos cops.

Les tres madones, els balladors també ho feren de lo més bé.

Juny i Juliol de 1.991

DEFUNCIONS

Margalida Pujol Moner
 Gregoria Luque Cruz
 Jaime Malonda Pérez
 Francisca Alemany Pieras
 Catalina Covas Castell
 Joana Aina Enseñat Juan
 Dolores Collado Carbelo
 Antònia Enseñat Alemany
 Gabriel Alemany Enseñat

Mateu Cunill Coll (al Port)
 Jaume Juan Porsell (S'Arracó)
 Magdalena Vich Palmer (S'Arracó)
 Francisca Gelabert Flexas (S'Arracó)
 Catalina Perpiñá Perpiñá (S'Arracó)

CASAMENTS

Michael Christopher Sallustro	amb	Rosario Reolid Sánchez
Josep Pujol Balaguer	amb	Anna Maria Porcel Bonet
Cayetano Herrera Castillo	amb	Josefa López López
Miquel Alemany Gelabert	amb	Catalina Alemany Massot
(Al Port)		
Virgilio Casugo	amb	Estrellita Benito
Víctor Fernández Haro	amb	María Teresa Suárez González
Joan Ramon Llabrés Camps	amb	Eugan Hege Kristin
Alfonso Moreno Aperador	amb	María del Mar Pérez Risco
Aguinaldo Pérez Sabalo	amb	Estelita Tabugan Martín

BAPTISMES

Beatriz Rodríguez Amores
 Angel Hoyos Vich
 Carolina Galón Esparcia
 José Busquets Rodríguez
 Luis Gómez Palmer
 (Al Port)
 Emili Joan Moner de Luque
 Carmen Riquelme Galmés
 Marina Mestre Galmés
 Teresa Oliver Roca
 Bartomeu Vich Pujol
 Elena Artigao Grau

Francisco Javier Miguel Serrano
 Javier Ignacio Pérez Tomàs
 Patricia González Keilholz
 Marta Orellana Fernández
 Adrián Lupiáñez Serrano
 Carlos Camacho Galdón
 Juan Manuel Parra Pino
 Eduardo Albillo Martín
 Jackielyn Pérez Tabugan
 (A S'Arracó)
 Magdalena Anna Flexas Porcel
 Inmaculada Montoza Fernández

L'EQUIP DE GOVERN DECIDEIX SUPRIMIR LES COMISSIONS INFORMATIVES

La proposta de l'equip de govern municipal, format pels partits PP-UM, Radicals i Independents de S'Arracó, de suprimir les comissions informatives va provocar una gran polèmica amb l'oposició socialista.

El portaveu del PSOE, l'ex-batle Maties Terrades, va reclamar iguals competències que a l'anterior legislatura, afirmant que amb la supressió de les comissions es limita la tasca dels regidors socialistes, els quals, malgrat estar a l'oposició, representen el 42 % de l'electorat. Igualment va defensar la proposta de dos representants socialistes, dos de l'equip de govern i un del grup mixt. Però la proposta socialista no va prosperar, motiu pel qual només funcionaran les comissions informatives de comptes i assumptes generals.

També es varen decidir les àrees de treball de cada tinent de batle i la composició de la comissió de govern. La delegació d'Urbanisme serà per a Alberto Andonegui; la de Govern i Interior per a Eugenio Hidalgo, Ramon Alemany s'encarregarà de les de Cultura, Turisme i Benestar Social; Margalida Moll de les Vies i Obres i Joan For-

teza d'Esports.

De l'àrea d'Hisenda se'n farà càrrec Joan C. Massot. La comissió de govern estarà formada per la Batlesa, Margalida Moner, i els tinents de batle: Andonegui, Hidalgo, Massot i Alemany.

Dels mateixos, dos tindran dedicació exclusiva, Eugenio Hidalgo i Ramon Alemany.

El ple celebrat, de caràcter ordinari, és el primer de la legislatura. Els mateixos seran bimensuals; a l'estiu els dissabtes a les 12 hores, i a l'hivern els dijous a les 20 hores.

Les assignacions a percebre s'acordaran a la propera sessió.

Gaspar Rosselló

OBRA CULTURAL BALEAR - ANDRATX

ANDRITXOTETS DE CORDETA ?

Qualsevol andritxol de cor que hagi trescat, aquests dies passats, pels pobles de Mallorca ha hagut de patir la amargor de la vergonya davant el lamentable espectacle ofert per algunes de les persones elegides, fa poc, com a regidors del nostre malaurat municipi.

Hem hagut d'acalar el cap i suportar amb una resignació que ningú no s'explica, més pròpia de xots que es menen a l'escorxadador que de cap altra cosa, el més immoral dels mercadejos, la prostitució de la dignitat dels projectes polítics, de les responsabilitats ideològiques i de les integritats personals, el sacrifici bàrbar i irreverent de la voluntat del poble i dels seus interessos col·lectius, democràticament manifestats, a mans dels sacerdots corruptes del culte al poder i a la pesseta.

Davant la impotència consentida, contra l'èpica de covards, amb la desídia del "deixar-ho córrer" i l'egoisme que no ens deixa entendre que allò que afecta el tot ha d'importar també, amb intensitat proporcionada, a cadascuna de les parts, per enemics, els andritxols

de bona voluntat ens negam a ser titelles cegues, sordes i mudes dels que obliden per conveniència que són els primers servidors de la comunitat i a comportar-nos com les víctimes propícies de les seves malifetes inconfessables, de les seves mentides. Que tinguin per segur que sabem que aquell que renuncia a l'ètica queda automàticament desqualificat per la política, desautoritzat de ple per embrutar el nom de la democràcia invocant-lo com escut davant els que denunciem la seva ignomínia, contra els que tenim prou amor propi com per proclamar que tanmateix no ens enganyen. Que sàpiguen que en tot el seu poder no podran forçar el silenci dels que som de la veritat. Ens volen baratar el nom, ens creuen "andritxots", però n'hi ha que tenim encara consciència clara de què volem esser, d'en quina direcció hem de caminar. Enfortits amb l'orgull de saber-nos legítims hereus d'aquells herois que, tot just ara, acabam de festejar, desitjam, amb tota la força, esser, de fets i de nom, reconeguts per tothom com ANDRITXOLS.

Fora són, estau alerta perquè l'infern està empedrat de belles paraules i de bones intencions i en ell sofreixen el merescut

càstig els imprudents que gosen fer del bé comú causa individual. Les armes de l'egolatria sempre són favoralbes als traïdors que saben fer dels falsos redemptors crucificats graons del seu ascens victoriós.

Els mals que ara denunciem, amb mescla de ràbia i repugnància, ens vénen de la feblesa de la nostra societat civil que impedeix, en un marc jurídic de dret, que la voluntat del poble, comunitat integrada, sigui el mirall de l'acció política i que la paraula "democràcia" cobri així el seu sentit ple, això és, "el govern del poble, pel poble i per al poble". Només una col·lectivitat definible, conscient de sí mateixa i de la seva història, amb passat, present i futur, capaç d'assumir allò que la identifica i que li dóna valor, des de la llengua a la solidaritat que vehicula,

està en condicions de conciliar les voluntats personals dels seus membres i de fer-la resplandir a tots els àmbits on es posa en pràctica la convivència ciutadana i, naturalment, a l'administració pública.

Estic convençut de que, si patim aquesta paràlisi de l'ànima que tan sols ens permet preocupar-nos de defensar la casetona per poder-la vendre a bon preu al primer turista que s'enamori al mateix temps que ens mostrem incapaços de vibrar esperonats pel dolor del mal que fan a aquell veí i al de més enllà, o per la dignitat comuna feta bocins, mereixem, aleshores, canviar de nom, acceptar la culpa de tot això que ara ens succeeix.

Però encara hi ha esperança
¡CAVE POPULUM!

ANTONI PUJOL I BOSCH

OBRA CULTURAL BALEAR - ANDRATX

CARDELLA, Lara

VOLIA DUR PANTALONS

(Volero i pantaloni) 1ª Milà 1989
edit. Mondadori. Edit. COLUMNA,
2ª Barcelona 1991. 122 pp. 1.000
pessetes.

"Mai no he somiat el príncep balu i, a la meua terra, qui no somia el príncep, o somia

el nostre pare del cel o no somia res" (pàg. 7)

Anetta és una adolescent siciliana que, despertant a la vida se n'adona que les seves expectatives i somnis no estan en la línia dels de les seves companyes. El seu natural rebel,

amb ajut d'un ambient familiar obscur, en fort contrast amb el de la seva amiga Angelina, faran de l'adolescència d'Anetta un itinerari ple d'obstacles cap al seu somni alliberador "volia dur pantalons".

Aquest llibre, tot i que pel seu realisme pugui en algun moment posar-nos la pell de gallina, és recomanable per a totes aquelles "donetes" que amb l'edat de l'Anetta somien o no amb un príncep blau i tenen o no mil expectatives i projectes de futur.

El vocabulari senzill i l'esperit juvenívol amb el qual Lara Cordella ha tractat el tema fan d'aquest un llibre apropiat per a l'estiu que,

amb un punt d'humor ingenu, ens pot apropar en aquests dies a un retrat no gens afalagador de la situació de la dona a una illa mediterrània com Sicília.

MARIA MAGDALENA PONS BARCELÓ

OBRA CULTURAL BALEAR - ANDRATX

OBRA CULTURAL BALEAR
Impremta, 1. pral. - 2.^a
Tel. 72 32 99
PALMA DE MALLORCA

O.C.B. - ANDRATX

Podeu adreçar-vos provisionalment
al C/ Indústria núm 2, 07150-ANDRATX

EL MIRALL

D.N.I. 4

Referència

Nom i Llinatges

Domicili: núm. pis

Població: D.P.

Teléfon

Professió Data de naixement

Quota: .. 5.000 ptes. mensual Subscripció EL MIRALL ptes.

socis trimestral semestral

semestral anual

anual

La figuera és part del nostre paisatge illenc i mediterrani. Arbre que soporta sequeres i terres primes; demostració viva de la cruessa de l'hivern quan, despullada del seu fullam, mostra les seves branques com braços nus. Que a un moment determinat esplendorós fou una riquesa: la figa seca mallorquina abastava un important mercat d'afora -fins que els americans i els turcs mos guanyaren per mà en preus i salaris baixos i millor planificació dels figuerals i de la manipulació industrial (*)- que fan que evoquem les nostres infanteses tot pensant en el pa de figa saborós que les padrines preparaven. Que forma part de la nostra literatura popular i fins i tot de la cultura, diguem-ne "verda", al haver-hi un joc de paraules de "la figa" amb l'aparell genital femení, que sembla que avui a Mallorca (?) el parlar de figues sembli parlar d'un fruit exòtic al preu que estan.

Bé idò, malgrat tot això i saborint l'ambrosia de les figues en qualsevol de les seves castes -flors, paretjals, coll de dama, bordissots, agostenques o altres...- aquest mes vos donam una recepta de CONFITURA DE FIGA:

1 kg. de figues de qualsevol casta

750 grs. de sucre pols

Tirau les figues madures, emperò no massa badades, tallau-les els capolls, pelau-les amb esment i tallau-les en quatre bocins. Posau aquests bocins i el sucre, repartint-ho a sostres i sacsant-ho bé a fi de que estiga ben mesclat. Deixau-ho en repòs vuit hores. Posau-ho al foc, remenant-ho amb cullera de fusta per tal de que no s'aferra al fons de la greixonera, i llevant-li l'escuma que vagi fent a damunt. Deixau-ho coure mitja hora, mirau si està a punt. La millor manera de conèixer-ho és agafant un poc de confitura al més calent que es pugui, entre el dit gros i l'índex, aferrar-los i en separar-los si fa un fil espès i que no cau, és la indicació escaient. Si no és així, deixau-ho coure un poc més. Retirau la greixonera del foc i en haver refredat un poc, ompliu els pots que ja tendreu aparellats. Deixau-ho refredar unes quantes hores: tallant uns rotllos de la mida inferior del pot, banyau-los d'anís i posau-los directe a damunt la pasta de la confitura, tapau els pots i ja teniu llesta la recepta

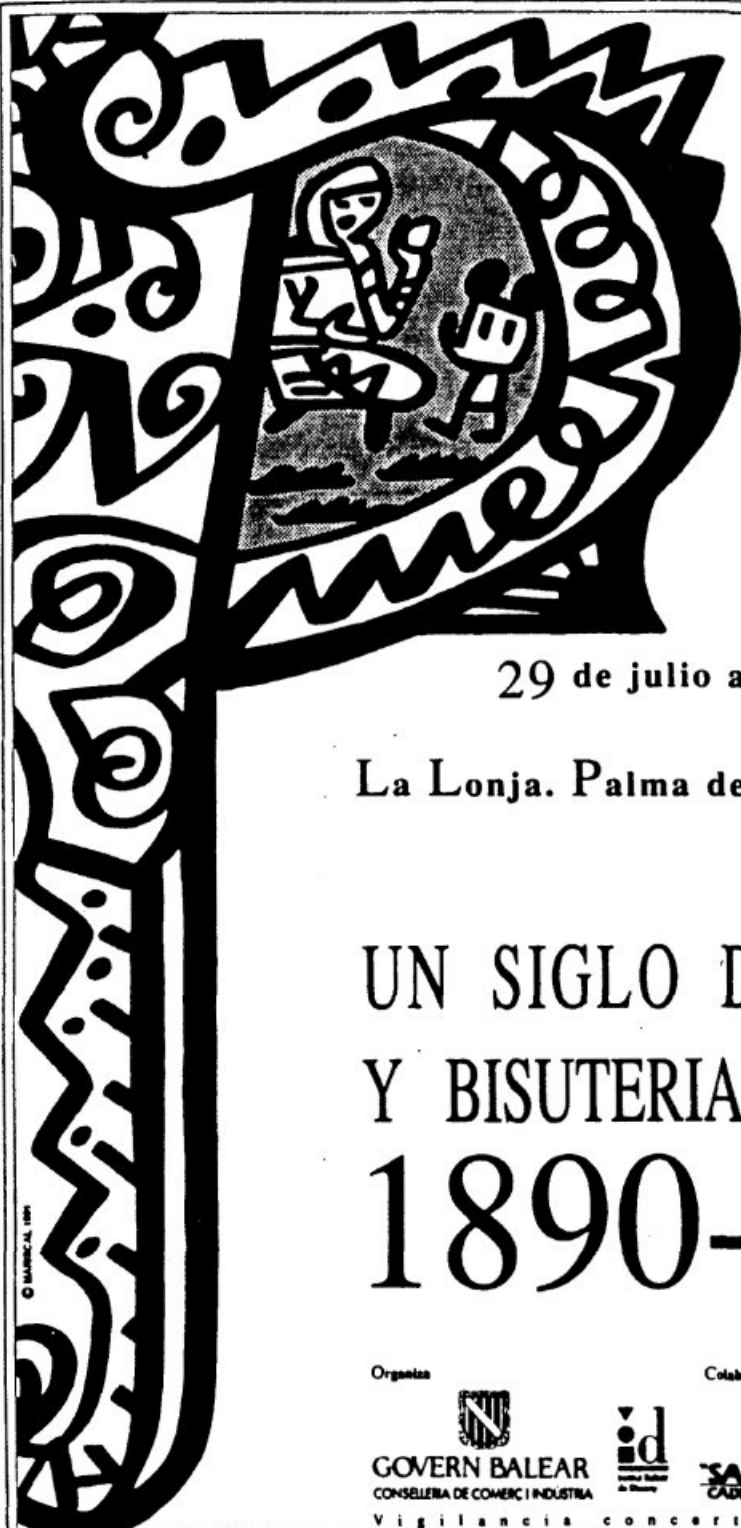
Es dia de Sant Joan
en cullen un paner gran,
i per Sant Pere
enrevolten sa figuera.

Sa nostra figueralera
es caiugua d'un cimbal
i diu que no s'ha fet mal

perquè no s'en riguin d'ella

* De l'alimentació del porc a les cases i possessions, fent la carn d'una qualitat envejable.

LO COC DE S'ARRACÓ

Del
29 de julio al 4 de septiembre de
1991
La Lonja. Palma de Mallorca.

UN SIGLO DE JOYERIA
Y BISUTERIA ESPAÑOLA
1890-1990

Organiza

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA DE COMERÇ I INDÚSTRIA

Colabora

id
Instituto de Investigación y Documentación de la Universidad de Barcelona

SANOSTRA
CASA DE BALEARIS

Centro de Promoción
de Diseño y Moda
Ministerio de Industria, Comercio y Turismo

Vigilancia concertada con TRABLISA

N'ALÍ A L'AGUAIT

La demostració que féu la Polícia Local per les Festes de Sant Pere.

del Carme al Port.

Més imatges de les Festes de la Mare de Déu d'Agost

PATRIMONI HISTÒRIC-ARTÍSTIC D'ANDRATX

ESPELEOLOGIA A ANDRATX I: EL G.E.D.A.

C/ Sant Feliu, 8 A
07012 Palma
Tel. 71 11 39 - 71 11 40

CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

El Grup d'Espeleologia d'Andratx, després de 12 anys de feina dins el camp de l'esport-ciència que practica especialment al nostre terme municipal d'Andratx i als veïnats d'Estellencs, Banyalbufar i Calvià vol aprofitar les pàgines d'aquesta revista per a donar a conèixer un poc la seva feina.

El G.E.D.A. està integrat per un nombre reduït de practicants que ha oscil·lat entre els 7 i els 15, pertany a la Federació Balear d'Espeleologia i com a membre d'Aquesta a la Federació Espanyola. Volem ressenyar que els nostres associats tenen llicència esportiva, la qual cosa ens permet romandre coberts per una assegurança mèdica en cas d'accident i comptar amb el suport tècnic de la federació.

El mot "espeleologia" deriva de dues paraules gregues i significa "estudi de les cavitats", estudi que es realitza des del punt de vista esportiu i des de la perspectiva científica pel voltants de tot allò que tengui a veure amb les cavitats naturals.

En el moment del seu naixement, ara fa 12 anys, el G.E.D.A. es va plantejar un pla

d'activitats que s'ha anat realitzant, depenent, això sí, sempre, dels recursos materials i humans dels que hem disposat per tal de dur-los a terme.

Considerarem, en primer lloc, la necessitat de conèixer i catalogar les cavitats del nostre terme municipal. Aquesta tasca s'inicià per l'acumulació de referències sobre l'existència i localització de les cavitats; seguidament s'inicià la realització de l'exploració de les mateixes. Aquesta exploració la realitzam tot seguint un ordre d'activitats: primerament, la localització i marca de la seva posició damunt d'un planell geogràfic, després ve la visita física a la cavitat explorant-la en tota la seva extensió per tal d'obtenir-ne el coneixement suficient per aixecar el seu planell topogràfic. Aquest planell

realitzat amb la major exactitud possible, ens permetrà conèixer la profunditat o fondària de la cavitat i el seu recorregut, també, mitjançant una nomenclatura de signes convencional hi anam ressenyant tots els tipus d'accident i formacions que hi trobam.

Aquesta activitat ens obliga a muntar un petit fitxer per tal de tenir catalogades totes les cavitats explorades, així com a mantenir la col·lecció completa dels plànols topogràfics aixecats.

Part d'aquesta feina ha esta publicada a la revista "Endins", editada per la Federació Balear d'Espeleologia, sota el títol "Inventari Espeleològic dels termes d'Andratx i Estellencs". En aquest treball es citen 75 cavitats situades al terme d'Andratx, 8 a Sa Dragonera i 25 localitzades al terme municipal d'Estellencs.

Amb la intenció de dur endavant una tasca de divul-

gació de les nostres activitats, ens vàrem decidir primerament per la fotografia realitzant diverses exposicions amb motiu de les festes de Sant Pere. Més recentment en hem inclinat per l'audio-visual amb diapositives ja que consideram que ens obrirà un nou camp divulgatiu prou interessant. Ja hem realitzat dues projeccions: una a S'Arracó l'any passat i una altra enguany a Andratx.

Entre les exploracions més interessants realitzades per nosaltres cal destacar la de S'Avenc des Vi on vàrem arribar a descendir fins a més de 100 metres de fondària, màxima baixada aconseguida per nosaltres dins el terme d'Andratx, que compte també amb dues cavitats on si han localitzats restes arqueològiques datats a l'època fenícia. Aquestes són Sa Cova des Cementiri des Moros (Puig de Sa Grua) i Sa Cova de Son Juvera.

Per acabar aquest primer escrit volem assenyalar que el caprí extingit uns 5.000 anys abans de

C/ Sant Felu, 8 A
07012 Palma
Tels. 71 11 39 - 71 11 40

**CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR**

Crist, el "Myotragus Balearicus", descobert precisament a l'interior d'una sèrie de coves, fou localitzat a un crui en els Molins de S'Arracó. Aquesta cabreta desapareguda quan l'home va introduir a l'illa depredadors com la geneta i qua ell mateix li donà caça d'una forma desmesurada.

ELS NOSTRES LLINATGES

MULET

El llinatge MULET té un significat prou clar. Diminutiu de "mul", nom d'animal, com molts d'altres que apareixen a la nostra terra: Aguiló, Capó, Colom, Llabrés, Porcel, etc.

Originàriament són vertaders sobrenoms o "malnoms", agafats de la llengua ja parlada, per a distinguir d'una altra persona amb el mateix nom, i destaquen una qualitat o característica.

A Mallorca es coneix aquest nom ja avançat el segle XIV, especialment a Muro i Alaró.

Berengari Mulet, 1.343, fa jurament d'homenatge al rei Pere IV d'Aragó com a diputat de Muro. El mateix fa Pere Mulet com a diputat d'Algaida.

Miquel Mulet i Dameto fou un de la Junta dels Setze quan la reducció dels Comuners.

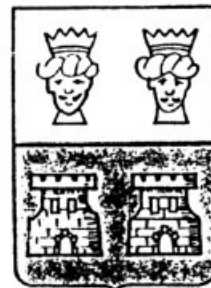
Antoni Josep Mulet, 1.707, fou Diputat de Ciutat.

A Andratx trobam poc aquest llinatge dins la Història. No figura entre els primers pobladors ni el trobam tampoc a la llista de batles i mostasafs.

Ja en els nostres temps trobam a Antoni Mulet i Ferragut que esdevé propietari de Son Mas i restaura l'antic palau comtal donant-li més esveltesa que quan era dels Desmasos que el tenien només per a residència d'estiu.

Aprofitam aquí per a dir que Son Mas, actualment patrimoni de l'Ajuntament, és l'antiga Alqueria Buendar dels "moros" anomenada més tard dels Serriols, fins que al segle XVI prengué el nom de SON MAS, del seu propietari Guillem Desmàs, casat amb una filla dels Pasquals, que foren els amos després dels Serriols.

L'escut d'armes del llinatge MULET és truncat. A dalt camper d'or amb dos caps de moro coronats. Abaix, camper de sinople amb dues torres d'or.

RESTAURANTE
PIZZERIA LA PIAZZETA

Especialidad en
PIZZAS
PASTAS
y CARNES

PTO. ANDRAITX — TEL: 67 27 00

Mesón Los Germanos

Avenida Mateo Bosch, 4 - Tel. _____
Puerto de Andraitx

RESTAURANTE

Aldaia II - Cala Fornells
Tel. 68 60 22

PAGUERA - CALVIA - MALLORCA

IDEAL

para celebrar
Comidas de trabajo, Bodas,
Comunionen

Dos Salones con terraza
sobre el mar

Consulte Menús y precios
Sin compromiso

TELE-CONTROL

ELECTRODOMESTICOS
REPARACION Y VENTA
DE TELEVISORES

Gabriel Pujol Barceló

Molles Flexos, 3 - Tel. 67 16 41

ANDRAITX

PANADERIA - PASTELERIA
CAFETERIA - HELADERIA

AVDA. MATEO BOSCH, 19

TEL. 67 18 04

CONCESIONARIO OFICIAL

TALLERES

Escalier G. Aleman, 6
Tel. 67 10 70

VENTAS

Aragón, 2
Tel. 67 39 06

07150 ANDRAITX

QUINTA CONVOCATÒRIA DE BEQUES

El dia 15 de desembre del darrer any, l'empresa de materials de construcció PREFAMA S.A. va obrir una delegació a la carretera del Port.

Poc temps després, i a través de la seva Fundació Cultural, va entregar més de mig milió de pessetes a diferents entitats locals, entre elles: els col·legis "Es Vinyet" i "Ramon Llull d'Andratx", "Els Molins de S'Arracó", "Ses Bassetes del Port d'Andratx"; la Coordinadora Parroquial de Joves (editora d'aquesta revista) i l'Escola de Música Municipal. Destinades a l'adquisició de material didàctic i/o cobrir necessitats de tipus cultural.

Ara, fa poc, ens feren arribar les bases de la 5ª Convocatòria de Beques per a estudis de nivell universitari, Formació Professional de segon grau o similar.

Ja fa un parell d'anys que els estudiants de Lluçmajor, Porreres i Santanyí es beneficien d'aquestes beques d'elevada quantia i ara per primera vegada també ho podran fer els andritxols.

Els interessats (que esperam siguin molts) podran formalitzar la seva petició en el domicili social de la Fundació (C/. Bisbe Pere Roig, 29, Lluçmajor) entre els dies 1 de juliol i 16 de setembre del present any. Tot presentant la següent documentació:

- Imprès de sol·licitud, que es facilitarà a la Pròpia Fundació.
- Fotocòpia de la Declaració de l'Impost sobre la Renda.
- Certificat d'estudis del curs 1.990-91 o del darrer realitzat.
- Informe de dos professors

El resultat de la convocatòria es ferà públic durant la segona quinzena de setembre. Fent-se efectiva la meitat de l'import de la beca a l'inici del curs i l'altra meitat durant el segon trimestre, prèvia certificació de l'aprofitament acadèmic i de les avaluacions parcials de s'hagin celebrat.

Afortunadament la concessió

d'una beca per al curs 1.991-92 (incompatible amb la titularitat de qualsevol altra beca) suposarà la seva pròrroga fins a la finalització dels estudis, sempre que les circumstàncies econòmiques familiars i l'aprofitament acadèmic així ho justifiquin.

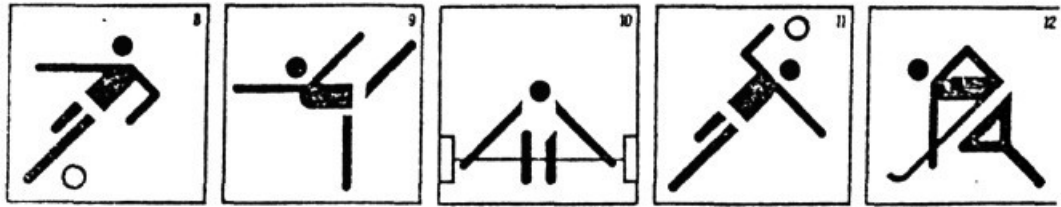
Finalment, la Fundació Cultural Prefama ens recorda que els beneficiaris d'aquestes beques es compromenten a realitzar,

un cop acabats els seus estudis, un treball social relacionat amb la seva especialitat en el nostre municipi, de forma gratuïta i durant un període de temps no superior a un any, compatible amb qualsevol altra activitat professional.

Per a més informació us podeu adreçar a la Sra. Maria Vidal Pons. Teléfon 66 01 54.

Tomeu Rosselló

<p>CARPINTERIA <i>Hnos. Cervantes</i> C.B. Muebles y Decoración</p> <p>TISCHELEREI CARPENTRY MENUISSERIE</p> <p>C/ Isaac Peral 71 Tel. 67 11 62 Pto. Andraitx</p>	<p>ELECTRO NAUTICA</p> <p>Francisco Molano Iglesias REPARACION Y MANTENIMIENTO DE YATES CLUB DE VELA PTO. ANDRAITX TELS. 67 28 12 - 67 28 01 MALLORCA</p>
 <p><i>Restaurante Miramar</i></p> <p>port d'andraitx Mallorca</p> <p>67 67 36 37</p>	<p>FIAT <u>SERVICIO OFICIAL</u></p> <p>MOTOR - AUTO CAÑELLAS, C. B. RENT A CAR</p> <p>Exposición: Plaza España, 9 Telf. 67 10 90 ANDRATX</p> <p>Taller: Ctra. del Port, 111 Telf 67 23 89 PUERTO DE ANDRÁTIX</p>

FUTBOL: SE ABRE LA TEMPORADA 1991-92

En pleno ardor del verano, tenemos ya en puertas la apertura de una nueva temporada futbolística, que, al igual que viene sucediendo desde hace unos años, se inicia en pleno mes de agosto, lo que dificulta enormemente el buen funcionamiento del club en muchos aspectos, primeramente por aquello de que todo lo que pudiéramos denominar "personal" que está tras dicho deporte se encuentra en plena temporada de trabajo. De ahí que la organización muestre algunos fallos, también algunos jugadores no podrán estar a pleno rendimiento por los mismos motivos, los espectadores tampoco están con tanta calor por ir a pasar el rato bajo los rayos del astro sol, en fin muchas cosas se ponen en contra, todo motivado por un comienzo de competición demasiado adelantado.

Pero así está establecido y así hay que aceptarlo. Desde el pasado 22 de julio está la plantilla bajo las órdenes del nuevo entrenador local Arnaldo Pou, llevando a cabo la planificación de la pretemporada y que debe servir para alcanzar la plenitud de forma de todos

los jugadores. La plantilla también ha tenido algunos cambios, así podemos adelantar que de la pasada temporada continúan J. J. Gutiérrez, "Guti", D. Gutiérrez, "Domi", Narciso, Pascual, Miguel, Mas, Robles, Fullana, Mesquida, amén de los jugadores de los equipos base, B. Alemany, C. Van Thyus, M. Parets, I. Gómez, G. del Río, A. López y algunos más que están haciendo la pretemporada. Como caras nuevas podemos notar a Sampedro que vuelve a la plantilla tras dos años en el Esporlas, Verdes que hace ya unos diez años también estuviera en el Andraitx, Vargas un portero veterano, García del C.I.D.E. y algunos otros que están todavía a prueba y que pueden engrosar las filas del equipo si cuentan con el beneplácito del entrenador.

Por el momento ya se han jugado algunos partidos de preparación y se seguirán jugando otros en los próximos días, pero será el día 18 y con motivo de la disputa del III Trofeo Villa de Andraitx frente al tercerdivisionario Ferriolense cuando tenga lugar la "puesta de largo" del equipo.

Pero a partir del domingo posterior y con la visita a Sa Plana del C.D. Calviá, empezar las hostilidades del campeonato, al que seguirá la visita al C.D. Felanitx y recibir a uno de los "cocos" de la competición, el Porto Cristo.

Resumiendo, que como quien dice, los sobresaltos están a la vuelta de la esquina. Esperemos no obstante un buen comenzamiento, ya que de ser así depende luego de muchas cosas en el futuro. El C.D. Andraitx no debe ser un mero comparsa, sino que debe contar entre los gallitos de la competición y estar a la espera de que alguno se duerma para escalar posiciones. Demos un poco de tiempo al tiempo, sin prisa pero sin pausa.

XXXXXXXXXX

Otro de los equipos que para el día 25 también tiene el comienzo será el equipo de categoría juvenil que, a las ordenes del conocido entrenador Diego Gonzalo, intentará superar el listón que tan arriba colocara el año pasado con un sexto lugar clasificatorio.

Pero este año el equipo y concretamente su plantilla no será tan poderosa. De ahí que tengamos que esperar que su clasificación no será tan

boyante, pero no vendamos la piel del oso antes de cazarlo, ya que de la juventud de sus componentes se puede esperar lo mejor.

También ha llevado a cabo dicho equipo una buena pretemporada, entre la que habrá destacado su participación en el III Trofeo Jordi Amengual y al que acompañaban en su disputa el R.C.D. Mallorca, Ramón Llull y Patronato.

El día 24, sábado, tendrá lugar el primer partido de la temporada oficial y también, al igual que el equipo de Preferente, será un "derby", frente al rival comarcal del Playas de Calviá, recién ascendido a la categoría y que se ha reforzado para dar el salto a la liga Nacional. Buena piedra de toque para que veamos lo que de sí dará a la larga el equipo andritxol.

XXXXXXXXXX

El resto de equipos base no comenzarán hasta bien entrado Septiembre y Octubre. El equipo de Tercera Regional lo hará el 1 de septiembre en casa frente al Can Picafort, también hay mucha ilusión puesta en este equipo, lo que para empezar y mientras no se hayan reintegrado todos los jugadores, tras la temporada turística, el equipo lo va a pasar mal, ya que la competición

será fuerte, ya que se han fundido los grupos de Palma con el de Pueblos. De ahí que esperamos una competición disputada y larga.

Para el próximo día 18 y con motivo de la disputa del III Trofeo Villa de Andraitx, se hará presentación, a las 17,30 horas, de todos los equipos del C.D. Andraitx, cara a la temporada 1991-92, y luego el interesante partido

contra el Ferriolense que se disputará a las 18 horas, estando en disputa el trofeo del Ayuntamiento de Andraitx, patrocinador del certamen. No dudamos que para esta primera gala Sa Plana contará con la presencia de muchos aficionados y que servirá para dar realce a dicho certamen.

JOFRE

esports - esports - esports - esport

El Club Petanca del Port d'Andratx, presidido por Guillermo Bonet " que cuenta en la actualidad con unos sesenta socios, ha ascendido recientemente de categoría y está llevando a cabo una campaña de fichajes para afrontar la próxima temporada. Entre ellos destaca Valentin Baidez Garcia, que aparece en la foto.

RECORDS D'AHIR

"Madones" de les Festes del 2 d'agost. Unes poden ser de l'any 1.935, i les altres del 1.947

